

STÍHAME RASTÚCI VÝZNAM ELEKTROTECHNICKÉHO PRIEMYSLU

sk

Zväz elektrotechnického priemyslu Slovenskej republiky (ZEP SR) vznikol v roku 1991 ako profesné združenie, pôsobiace v oblasti elektrotechniky a elektroniky, informačných a komunikačných technológií. V súčasnosti združuje 80 členov s orientáciou na elektrotechnickú výrobu. Vyjadrením snahy úzkeho prepojenia výrobných spoločností s akademickou pôdou je fakt, že do zväzovej členskej základne patrí aj 17 stredných odborných škôl a technických univerzít. ZEP SR je najväčšou a reprezentatívnou zamestnávateľskou organizáciou svojho druhu v rezorte. Vstupuje do rokovaní s Vládou SR, odborovými organizáciami a zahraničnými partnermi a venuje sa zamestnávateľským i sociálnym otázkam s dôrazom na spoločné záujmy svojich členov. Novým prezidentom Zväzu elektrotechnického priemyslu SR sa stal Ing. Vladimír Ondrovič. Bol zvolený na Valnom zhromaždení ZEP SR dňa 21. mája 2015. Položili sme mu niekoľko otázok.

slovenského elektrotechnického a elektronického priemyslu. Nie sme krajina, ktorá disponuje obrovskými nerastnými surovinami, ani nekonečnými lánmi či nevzdelanou pracovnou silou. Vždy sme boli hrdí na náš rozum a naše schopnosti riešiť situácie. Stavíme na tom, čo máme a vieme, čo chceme dosiahnuť. Rovnako sa stavíme i k rozvoju aktivít zväzu podporujúcich podnikanie našich členských firiem.

Aké aktuálne projekty či činnosti sú pre ZEP prioritou na najbližšie obdobie? Predstavte nám ich.

V súlade s Programovým vyhlásením ZEP SR na roky 2015 a 2016 budeme naďalej rozvíjať všetky aktivity smerujúce k podpore elektrotechnického priemyslu, ale aj podnikateľského prostredia ako celku. Dôležitou oblasťou aktivít ZEP SR je zároveň aj podpora podnikania členských firiem, ktorá sa uskutočňuje v súlade s koncepciou „SPOLU“. Táto koncepcia sa zameriava na podporu piatich hlavných oblastí: S – systémové riešenia, P – podpora podnikania, O – odbornosť, L – legislatíva, U – úspora. Sme tiež realizátorom viacerých európskych projektov zameraných na zlepšenie podnikania a zamestnávania v elektrotechnike. Významné sú i rámcové dohody zabezpečujúce rôzne zľavy pre členské firmy. Zväz je spoluorganizátorom elektrotechnického veľtrhu ELO SYS, ako i organizátorom spoločných stánkov členov na medzinárodných výstavách.

V tomto roku by sme radi uviedli do života elektrotechnickú olympiádu pre žiakov stredných odborných škôl a intenzívne pracujeme aj na našom európskom projekte zameranom na odstránenie medzier v zručnostiach absolventov stredných škôl – Skill ME projekt.

Ste novým prezidentom ZEP. Aké výzvy ste prijali v súvislosti s touto zodpovednou funkciou? Čo by ste radi zmenili či posunuli smerom dopredu?

Úloha a význam zväzu vzrastá úmerne s tým, ako elektrotechnika opäť vystupuje do popredia ako jeden z hnacích motorov slovenskej ekonomiky. Čaká nás množstvo práce a výziev, aby sme úspešne naplnili prijaté Programové vyhlásenie ZEP SR. Naďalej budeme pokračovať v systémových krokoch, akými sú naše aktivity v oblasti legislatívy, odborného vzdelávania, exportu či vedy a výskumu. Rovnako veľký dôraz venujeme i činnostiam na podporu podnikania našich členov. Snažíme sa tak pomôcť našim členským firmám presadiť sa na domácom i zahraničnom trhu, ako aj zlepšiť podnikateľské prostredie a podporiť výrobnú i vývojovú dynamiku

Meníme aj našu výstavnícku stratégiu. S cieľom priblížiť sa k členským i nečlenským firmám sme sa v tomto roku rozhodli pre zmenu polohy stánku, ktorý nájdete v Pavilóne č. 5. Novinkou bude aj spoločný stánok ZEP SR a jeho členských firiem, ktoré budú v stánku ako spoluvystavovatelia. Rovnako, spoločné stánky stavíme i na veľtrhoch Amper či MSV Brno a uvažujeme aj nad zahraničnými veľtrhmi, najmä v Nemecku či v Rusku. Samozrejmosťou je päť odborných súťaží pre aktívnych vystavovateľov veľtrhu ELO SYS.

V dnešných dňoch pracujeme na dvoch veľkých veciach, v prvom rade meníme sídlo Sekretariátu ZEP SR. V nových priestoroch plánujeme vytvoriť modernú zasadačku, ktorá by bola prístupná všetkým členom nielen na stretnutia so ZEP SR, ale i na rokovania s ich obchodnými partnermi. Bude to nová služba členom, ktorá im v Bratislave poskytne priestor s technickým zázemím, občerstvením, dobrou lokalitou neďaleko diaľničného obchvatu, ale v centre, a samozrejme, s bezproblémovým parkovaním. To všetko kedykoľvek a bezplatne.

Intenzívne pracujeme aj na druhom ročníku Plesu Zväzu elektrotechnického priemyslu SR, ktorý sa bude konať v sobotu 23. januára 2016 v Národnom tenisovom centre v Bratislave. Cieľom je organizácia networkingového spoločenského podujatia pre predstaviteľov elektrotechnických, energetických a IT firiem a ich zákazníkov. Plánovaný počet hostí je 350 až 500. Na podujatí budú môcť hostia vidieť speváka Vaša Patejdlu, kapelu Starmania, hudobníka Félixa Slováčka či folklórnu hudobnú skupinu Terchovská muzika. Začiatok predaja lístkov je plánovaný na ELO SYS 2015.

Prezidentovi SR ste avizovali, že pocítujete nedostatok odborníkov pre elektrotechnický priemysel na Slovensku. Máte recept na to, ako vyriešiť k spokojnosti prepojenia teórie a praxe?

Snažíme sa o zvýšenie kvality a kvantity absolventov stredných odborných škôl prostredníctvom viacerých projektov. Aktívne sa zúčastňujeme a predsedáme Sektorovej rade v projekte Rozvoj stredného odborného vzdelávania. Nominovali sme tri školy na pilotné testovanie prvkov duálneho vzdelávania, spolupracovali pri tvorbe školských duálnych zmlúv a manuálov pre zamestnávateľov a spracovali pripomienky elektrotechnických firiem k novému zákonu o odbornom vzdelávaní a príprave.

Okrem toho sme zorganizovali sektorovú radu zloženú z personalistov nielen členských firiem, zameranú na tvorbu Národnej sústavy povolání a Národnej sústavy kvalifikácií. Cieľom týchto projektov je dokončiť štandardy všetkých zamestnaní v elektrotechnike a vytvoriť k nim kvalifikačné karty (definovať vedomosti, zručnosti a ďalšie kompetencie potrebné pre výkon daného zamestnania). Elektrotechnická časť NSP a NSK pod vedením nášho Generálneho sekretára je v tomto momente prakticky hotová.

V spolupráci so strednými odbornými školami ZEP SR navyše pripravil expozičnú s názvom „Študuj ELECTRO, buď SMART“. Návštevníci v nej budú môcť vidieť rôzne „robotické“ exponáty, s ktorými pracujú už žiaci stredných škôl. Cieľom expozičie je predstaviť laickej verejnosti a zástupcom médií možnosti, ktoré ponúka štúdium elektrotechniky. Snažíme sa o zmenu pohľadu verejnosti

na štúdium elektrotechniky a o demoštráciu, že už žiaci stredných škôl sa stretávajú so zaujímavými a modernými technickými aplikáciami. Expozičiu nájdete v blízkosti stánku ZEP SR v Pavilóne 5.

Dôležitým projektom na podporu elektrotechnického vzdelávania je i obnovená súťaž, Elektrotechnická olympiáda, ktorú organizujeme s EF Žilinskej univerzity. Pripravené sú stanovy, web stránka, informačný systém na vyhodnocovanie odpovedí, ako aj otázky pre súťažiacich. Súťažiteľ budú tímy zložené z 1 až 3 študentov. V rámci finančných možností ZEP SR by sme prostredníctvom propagácie súťaže radi informovali rodičov i študentov o možnostiach štúdia elektrotechnických študijných odborov, o výhodách štúdia elektrotechniky či o uplatniteľnosti absolventov našich odborných škôl.

Intenzívne pracujeme aj na našom európskom projekte SkillME (Skills in metal and electro industry). Hlavnými cieľmi projektu SkillME je identifikovať medzery v zručnostiach absolventov škôl v elektrotechnickom a strojárskom priemysle, pripraviť študijný plán, ktorý pomôže odstrániť tieto nedostatky, a integrovať takýto plán do stredného odborného vzdelávania v krajinách zapojených do projektu. Projekt podporuje spoluprácu medzi priemyslom a školstvom a demonštruje pridanú hodnotu študijných plánov vytvorených v rámci spolupráce firiem, škôl a štátnych vzdelávacích inštitúcií.

Vyvíjate aktivity aj na poli vymožitelnosti práva, oblasti konkurzov a reštrukturalizácii v elektroenergetike. Čo vnímate ako najväčší problém a kde vidíte vhodné riešenia?

ZEP SR je zamestnávateľskou organizáciou, preto stav podnikateľského prostredia, vymožitelnosti práva či kvalitné zákonné podmienky obchodných vzťahov, sú pre nás mimoriadne dôležité. Na základe poznatkov z členskej základne sme pripravili legislatívnu iniciatívu, ktorej cieľom je zlepšiť postavenie veriteľov v stále častejších konkurzných a reštrukturalizačných konaniach. Nie je predsa možné, aby podnikatelia dennodenne prichádzali o svoj majetok vo forme dodaného tovaru v premyslených konkurzoch firiem, ktoré sú vopred „vyčistené“ tak, aby v konkurznom konaní nebolo možné uspokojiť žiadneho veriteľa. Po vyriešení tohto obrovského problému by sa jednoduchšie hovorilo o zvyšovaní zamestnanosti či priemerných miezd v sektore. Konkurzné a reštrukturalizačné konania sú pri súčasnom znení zákona ľahko zneužiteľné na získanie neoprávneného prospechu na úkor zodpovedne podnikajúcich podnikateľov. Táto skutočnosť spôsobuje problémy firmám v celom slovenskom priemysle.

Keďže rokovania s vrcholovými predstaviteľmi štátu nepriniesli zásadnejšie výsledky, zvažujeme ďalší postup, najmä postupné zverejňovanie jednotlivých prípadov porušenia práva - z pohľadu obchodného i trestného práva - v snahe vytvoriť potrebný spoločenský tlak na zmenu zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zároveň posudzujeme možnosť podať podnet na Ústavný súd pre porušenie ústavného práva na vlastníctvo majetku a nesúlady slovenskej legislatívy so Smernicou EÚ Parlamentu a Rady č. 7/2011 o boji proti oneskoreným platbám. A napokon, chceli by sme vypracovať i návrhy obchodných zmlúv, ktoré by našim členským firmám pomohli aspoň v niektorých prípadoch vyhnúť sa takýmto podvodným konaniam.

WE ARE PURSUING THE GROWING IMPORTANCE OF THE ELECTROTECHNOLOGY INDUSTRY

sk

The Association of the Electrotechnology Industry of the Slovak Republic (in Slovak: ZEP SR) originated in 1991 as a professional association working in the area of electrotechnology and electronics and information and communication technologies. At present it associates 80 members with a focus on electrotechnology manufacturing. An expression of the effort at close interconnection of manufacturing companies with academic soil is the fact that 17 secondary vocational schools and technical universities also are among the association's membership base. ZEP SR is the largest and representative employers' organization of its type in the field. It is starting discussions with the Slovak government, professional organizations and foreign partners and is devoting itself to employment and social questions with an emphasis on the common interests of its members. The new president of the Association of the Electrotechnology Industry of the Slovak Republic is Ing. Vladimír Ondrovič. He was elected at the General Meeting of ZEP SR on 21 May 2015. We asked him a few questions.

You are the new president of the ZEP. What challenges have you accepted in association with this position of responsibility? What would you like to change or advance forward?

The roles and importance of the association is growing proportionally with how electrotechnology is again moving to the forefront as one of the driving engines of the Slovak economy. A lot of work and many challenges await us if we are to successfully fulfil the approved Program Memorandum of ZEP SR. Furthermore, we'll continue in systemic steps, such as our activities in the areas of legislation, vocational education, exports or science and research. We are equally devoting great emphasis and activities on support for the businesses of our members. We are thus trying to help our member firms assert themselves on both the domestic and foreign market, as well as improving the business environment and supporting the manufacture and development dynamic of the Slovak electrotechnology and electronics industry. We are not a country which has available a huge amount of mineral resources or even endless field or an uneducated labour force. We've always been proud of our reason and our ability to handle situations. We build on what we have and what we know, what we want to achieve. We are also equally building in regard to the development of the association's activities supporting the business of our membership companies.

What current projects or activities are a priority for ZEP in the near future? Tell us about them.

In line with the Program Memorandum of ZEP SR in the years 2015 and 2016 we will further develop all activities aiming toward the support of the electrotechnology industry as well as the business

environment as a whole. An important area of activities for ZEP SR is at the same time the support of the business of member firms, which is carried out in line with the conception "SPOLU" (*translated: TOGETHER*). This concept is focused on support of five primary areas: S – systémové riešenia (system solutions), P – podpora podnikania (support of business), O – odbornosť (expertise), L – legislatíva (legislation), U – úspora (savings). We are also the implementers of several European projects focused on improved business and employment in electrotechnology. Also important are framework agreements ensuring different discounts for member firms. The association is a co-organizer of the electrotechnology trade fair ELO SYS, as well as the organizer of company stands of members at international expositions.

In this year we were pleased to bring to life Electrotechnology Olympics for pupils of secondary vocational schools and we are working intensively on our European project aimed at removing the gaps in the skills of graduates of secondary schools – the Skill ME project.

We are also changing our exhibition strategy. With the goal of getting closer to our member and non-member firms we decided this year for a change of position of the stand, which you'll find in Pavilion no. 5. A new item will also be a common ZEP SR stand and its member firms, which will exhibit together in this stand. Likewise, we are building common stands at the Amper trade fair or MSV Brno and we are also considering foreign trade fairs, especially in Germany or in Russia. Obviously, there are also the 5 professional competitions for active exhibitors of the ELO SYS trade fair.

In the present we working on two large matters, first of all we are changing the seat of the ZEP SR Secretariat. In the new spaces we plan to create a modern conference room which would be accessible to all members, and not only for meetings with ZEP SR but also for negotiations with their business partners. This will be a new service from members which offers them a space in Bratislava with a technical background, refreshments, a good location not far from a motorway bypass, but also in the centre and obviously with trouble-free parking. All of this we'll be free of charge at all times.

We are working intensively on the second year of the Association Ball for the Electrotechnology Industry of the Slovak Republic, which will take place on Saturday 23 January 2016 in the National Tennis Centre in Bratislava. The goal is the organization of a networking social event for representatives of electrotechnology, energy and IT companies and their customers. The planned number of guests is 350 to 500. Guests at the event will have the chance to see singer Vašo Patejdl, the group Starmania, musician Félix Slováček or the folklore musical group Terchovská muzika. Tickets are expected to go on sale at ELO SYS 2015.

You informed the President of the Slovak Republic that you feel a deficiency of professionals for the electrotechnology industry in Slovakia. Do you have a recipe for how to resolve this issue to the satisfaction of both theory and practice?

We are trying to raise the quality and quantity of graduates of secondary vocational schools through several projects. We are actively taking part in and chairing the Sector Council in the project Development of Secondary Vocational Education. We have nominated 3 schools for a pilot testing of elements of a dual education, cooperating in the creation of educational dual agreements and manuals for employers and processing the comments of electrotechnology firms regarding the new law on vocational education and preparation.

In addition to this, we have organized a sector council made up of personnel, and not only from member firms, focused on the creation of a National System of Professions (NSP) and a National System of Qualifications (NSQ). The aim of these projects is to complete the standards of all those employing electrotechnology and to create qualification cards to go with it (to define the knowledge, skills and other competences needed for performing the given job). The electrotechnology part of the NSP and NSQ under the leadership of our General Secretariat is at this moment practically ready.

In cooperation with secondary vocational schools ZEP SR has in addition prepared an exposition with the name "Study ELECTRO, be SMART". Visitors to it will be able to see different "robotic" exhibits which are already being worked on by secondary school pupils. The aim of the exposition is to present to the lay public and representatives of the media the opportunities which electrotechnology studies offer. We are trying to change the view of the public on the study of electrotechnology and demonstrate that pupils of secondary schools are already coming across interesting and modern technological applications. You'll find the exposition in the vicinity of ZEP SR in Pavilion 5.

Another important project for the support of electrotechnology education is also a renewal of the competition the Electrotechnology Olympics, which we are organizing with the Faculty of Electrical Engineering of Žilina University. Stands, a Web page, an information system for evaluating the responses as well as the questions for competitors have all been prepared. Teams made up of 1 to 3 students will compete. Within the financial possibilities of ZEP SR we will be glad through promotion of the competition to inform parents and students about the possibilities of studying electrotechnology, about the advantages of studying electrotechnology or about the applicability of graduates of our vocational schools.

We are also working intensively on our European project SkillME (Skills in the metal and electro industries). The main goal of the SkillME project is to identify gaps in the skills of graduates of schools in electrotechnology and the engineering industries, to prepare a curriculum which will help remove these deficiencies and to integrate such a plan into the secondary vocational school education in the countries involved in the project. The project supports cooperation between industry and education and demonstrates the added value of curricula created in the scope of cooperation with companies, schools and state educational institutions.

You are also developing activities in the area of enforcing the law, the area of bankruptcy and restructuring in electric energy. What do you perceive as the largest problem and where do you see an appropriate solution?

The ZEP SR is an employers' organization, therefore, the state of the business environment, the enforcing of law or the quality of legal conditions for trade relations are exceptionally important for us. On the basis of knowledge from our member base we have prepared a legislative initiative which aims to improve the position of creditors in the ever more frequent bankruptcy and restructuring activities. It is simply not possible for business people to daily lose their assets in the form of supplied goods in the deliberate bankruptcy of companies which are "cleaned out" in advance so that in bankruptcy proceedings it is not possible to satisfy any single creditor. After resolution of this huge problem it would be simpler to speak about increasing employment or the average wages in the sector. Bankruptcy and restructuring proceedings are with the current wording of the law easily abused for obtaining an unauthorised benefit at the expense of those responsibly doing business. This fact causes problems to firms in all Slovak industries.

Since discussions with top representatives of the state have not brought more principle results, we are considering other approaches, especially the gradual publishing of individual cases of breaching the law – from the viewpoint of commercial and criminal law – in an effort to create the necessary social pressure for a change in the law on bankruptcy and restructuring. At the same time we are reviewing the possibility of submitting a motion to the Constitutional Court for a breach of the constitutional right to ownership of property and the variance of Slovak legislation with the Directive of the EU Parliament and Council no. 7/2011 on the battle against late payments. And ultimately, we would also like to work up proposals for commercial contracts which could help our member firms at least in some cases to avoid such fraudulent activities.